

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Toma Nadejda

Diaconu Iurie

Țurcan Anatolie

Stratulat Galina

Bejenaru Iurie

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, și de către avocatul Gârneț Zinaida în numele inculpatului Niculița Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 decembrie 2020 și a sentinței Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 21 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui

Niculița Andrei xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.04.2019-21.10.2020;

Instanța de apel: 09.11.2020-29.12.2020;

Instanța de recurs: 01.03.2021-23.11.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 21 octombrie 2020, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Niculița Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.151 alin. (1) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- art.163 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Niculița Andrei i s-a stabilit, pedeapsa definitivă pe un termen de 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform concluziei Raportului de expertiză judiciară nr. 20193S0020 din 12 martie 2019, pentru Niculița Andrei a fost recomandat, la necesitate evidența psihiatrului din penitenciar.

A fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului Niculița Andrei, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 14 ianuarie 2019, aproximativ la ora 03:00, Niculița Andrei, acționând cu intenție, urmărind scopul cauzării vătămării intenționate grave a integrității corporale persoanei, aflându-se la domiciliul cet. Garanovschii Vasilii din xxxxx, în urma unor relații ostile apărute spontan, i-a aplicat lovituri cu pumnul și cu o țeavă metalică în regiunea capului și peste alte părți ale corpului cet. Luca Victor, în urma căroră Luca Victor a căzut la podea, în continuare aplicându-i și Garanovschii Vasilii câteva lovituri cu piciorul în regiunea coastelor cet. Luca Victor. Conform concluziilor raportului de expertiză judiciară nr.201913C007 din 25 februarie 2019, la cadavrul cet. Luca Victor, au fost constatate următoarele leziuni corporale: „Traumă cranio-cerebrală deschisă: plagă a regiunii parietale drepte și zigomatice stângi, fractura liniară a osului parietal drept, urme de hemoragie epiurle, hemoragie a țesuturilor moi pericraniene. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent dur cu suprafața traumatică limitată la lovire, poartă caracter vital, posibil în timpul și circumstanțele indicate și după caracterul lor se califică ca vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață la persoane vii. Traumă contuză a toracelui: fractura coastelor III, IV, V, VI pe linia medioclaviculară și axilară anterioară, fără lezarea pleurei parietale, hemoragie a țesuturilor moi și mușchii intercostali. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent dur la lovire, poartă caracter vital, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie la persoane vii. Echimoze în jurul ambilor ochi cu trecere pe nas, echimoze cu excoriații pe ambele mâini și genunchi, excoriații buza superioară pe stânga. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent dur la lovire și frecțiune, poartă caracter vital, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și se califică ca vătămare corporală neînsemnată la persoane vii. Decesul cet. Luca Victor, a survenit în urma hipotermiei generale, ce ne confirmă datele necropsiei cadavrului și examenul histopatologic”;

Tot el, la 14.01.2019, aproximativ la ora 03:00, aflându-se la domiciliul cet. Garanovschii Vasilii din xxxxx, după ce i-a aplicat lovituri cu pumnul și cu o țeavă metalică în regiunea capului și peste alte părți ale corpului cet. Luca Victor, conștientizând că victima se află într-o stare periculoasă pentru viață ca rezultat al loviturilor aplicate și este lipsită de posibilitatea de a se salva, inclusiv din condițiile climaterice, deoarece afară era timp de iarnă, cât și starea inconștientă în care se afla la acel moment, l-a luat de la podea pe

Luca Victor și târându-l de brațe l-a scos afară, lăsându-l cu bună știință în stradă, fără a-i acorda ajutor, în rezultat survenind decesul cet. Luca Victor în urma hipotermiei.

Acțiunile inculpatului Niculița Andrei au fost încadrate de către prima instanța în baza:

- art.151 alin.(1) Cod penal, conform indicilor: *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale care este periculoasă pentru viață*;

- art.163 alin.(2) lit. b) Cod penal, conform indicilor: *lăsarea, cu bună-știință, fără ajutor a unei persoane care se află într-o stare periculoasă pentru viață și este lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza bolii și a neputinței, punând-o el însuși într-o situație periculoasă pentru viață*.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea cheltuielilor judiciare, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să se dispună încasarea din contul lui Niculița Andrei în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 17 487,50 lei.

În motivarea apelului a invocat, că prima instanță neîntemeiat a dispus respingerea solicitării acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

A menționat, că în cadrul unui proces penal statul este titularul acțiunii penale, fiind primul adresat în tragerea la răspundere penală a celor care au încălcat legea penală. În așa mod, statul suportă cheltuieli considerabile pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, iar în cadrul procesului penal, inculpatul aflat în culpă infracțională poate fi obligat să suporte în principal și integral cheltuielile judiciare, deoarece a săvârșit o infracțiune ce a declanșat un proces de judecată.

În speță, rapoartele de expertiză ordonate și efectuate în cadrul procesului penal au fost achitate din sumele alocate de stat. Cheltuielile judiciare fiind avansate de stat, urmează a fi recuperate din contul lui Niculița Andrei corespunzător prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală.

De asemenea, procurorul a susținut, că obligația suportării cheltuielilor judiciare de către inculpat nu decurge din culpa procesuală, dar este consecința directă a săvârșirii unei infracțiuni pentru care este tras la răspundere de către stat, or temeiul suportării cheltuielilor judiciare de către inculpat își are izvorul în activitatea sa infracțională.

4. Avocatul Gîrneț Zinaida în numele inculpatului Niculița Andrei, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Niculița Andrei să-i fie stabilită în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, o pedeapsă de 3 ani 6 luni închisoare, în baza art. 163 alin. (2) lit. b) Cod penal, 1 an închisoare, și prin aplicarea art. 84 Cod penal, o pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia în baza art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului a invocat, că prima instanță eronat i-a aplicat pedeapsa închisorii, nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, condițiile de viață și de familie, faptul că a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise. Astfel, determinând greșit limitele pedepsei prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală.

A susținut, că reeducarea și corijarea inculpatului este posibilă fără izolare, prin aplicarea art. 90 Cod penal cu acordarea posibilității inculpatului de a-și corecta comportamentul în sensul respectării legii penale.

În privința pedepsei, apărarea a precizat că prima instanță nu a inclus în termenul pedepsei perioada ținerii inculpatului în stare de arest preventiv, inclusiv din momentul reținerii acestuia.

De asemenea, a menționat că prima instanță neîntemeiat l-a anunțat pe inculpat în căutare pentru neprezentarea la pronunțarea sentinței, or ultimul nu s-a prezentat din motiv că a suferit o criză cu internarea ulterioară în Spitalul Clinic de Psihiatrie din mun. Chișinău pe un termen de 30 zile.

În acest context, a indicat că inculpatul se află la evidența medicului psihiatru cu diagnoza xxxxx, din momentul efectuării ultimei expertize psihiatrice a trecut mai mult de 1 an și la moment starea sănătății acestuia s-a înrăutățit.

Prin urmare, a subliniat oportunitatea de a dispune efectuarea expertizei psihiatrico-legală a inculpatului pentru stabilirea faptului dacă la moment s-a îmbolnăvit de o boală psihică, care îl lipsește de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile sau inacțiunile sale, precum și necesitatea aplicării unor măsuri cu caracter medical.

5. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 decembrie 2020, au fost admise apelurile, casată parțial sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei și cheltuielilor judiciare, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Inculpatului Niculița Andrei, recunoscut vinovat și condamnat pentru infracțiunile incriminate, i-au fost stabilite următoarele pedepse:

- în baza art.151 alin. (1) Cod penal, 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- art.163 alin. (2) lit. b) Cod penal, 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art.84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Niculița Andrei i s-a stabilit, pedeapsa definitivă pe un termen de 4 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost inclusă în partea executată a pedepsei perioada aflării inculpatului Niculița Andrei în stare de arest preventiv de la 14 ianuarie 2019 până la 13 martie 2019, și perioada executării pedepsei de la 01 decembrie 2020 până la 29 decembrie 2020.

Au fost încasate din contul lui Niculița Andrei în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 17 487,50 lei.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe au fost menținute.

5.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a acceptat și a judecat cauza conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece inculpatul Niculița Andrei a depus în acest sens o cerere autentică, declarând în textul acesteia și faptul că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu.

De asemenea instanța de apel a menționat, că prima instanță a stabilit corect starea de fapt și circumstanțele cauzei, ajungând întemeiat la concluzia că vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunilor imputate și-a găsit confirmare în baza materialului probator administrat în cadrul urmăririi penale, cercetat în ședința de judecată și corect apreciat de către prima instanță în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, în acest sens fiind cercetate și verificate următoarele probe acceptate de inculpat: declarațiile martorului Luca Angela (f.d. 111, vol. I); declarațiile martorului Garanovschi Gheorghe (f.d. 10, vol. I); declarațiile martorului Raru Rodica (f.d. 12, vol. I); declarațiile expertului medic-legist Verdeș Iurie (f.d. 163a); procesul-verbal de confruntare din 08.02.2019 (f.d.142, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului cu planșa fotografică din 08.02.2019 (f.d. 6, vol. I); procesul-verbal de ridicare din 16.01.2019 (f.d. 117, vol. I); procesul-verbal de ridicare din 16.01.2019 (f.d. 118, vol. I); procesele-verbale de colectare a mostrelor (f.d. 121, 123 vol. I); raportul de expertiză judiciară medico-legală nr.201913C0007 cu planșa fotografică din 25.02.2019 (f.d. 155-159, vol. I); raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 201913P005 din 14.02.2019 (f.d. 20-21, vol. I); raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 201935A0038 din 14.02.2019 (f.d. 144-147, vol. I); raportul de expertiză judiciară medico-legală psihiatrică nr. 201936S0020 din 12.03.2019 (f.d. 165-169, vol. I); raportul de expertiză judiciară a corpurilor delictive nr. 20190500024 din 15.02.2019 (f.d. 132-138, vol. I).

Instanța de apel a susținut ca fiind corectă soluția primei instanțe prin care acțiunile inculpatului Niculița Andrei au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (1) Cod penal: *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale care este periculoasă pentru viață* și art. 163 alin.(2) lit. b) Cod penal, conform indicilor: *lăsarea, cu bună-știință, fără ajutor a unei persoane care se află într-o stare periculoasă pentru viață și este lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza bolii și a neputinței, punând-o el însuși într-o situație periculoasă pentru viață*.

Totodată instanța de apel a remarcat faptul, că inculpatul și apărătorul acestuia nu au contestat circumstanțele de fapt constatate de prima instanță, și nici calificarea faptelor, invocând doar individualizarea incorectă, în opinia lor, a pedepsei penale și solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde, iar procurorul a contestat doar soluția de respingere a încasării cheltuielilor judiciare de la inculpat.

Cu referire individualizarea pedepsei stabilite inculpatului instanța de apel a conchis, că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 și 78 Cod penal, cât privește scopul pedepsei penale, ignorând influența pedepsei aplicate lui Niculița Andrei asupra corectării și reeducării acestuia.

În acest sens instanța de apel a menționat, că prima instanță i-a stabilit lui Niculița Andrei, o pedeapsă prea aspră, la limita maximă a pedepsei prevăzută de lege, ținând cont de prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, pentru infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal - pedeapsa de 6 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis și pentru infracțiunea prevăzută de art. 163 alin. (2) lit. b) Cod penal - pedeapsa de 1 an 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, în situația când nu au fost constatate circumstanțe agravante, iar inculpatul Niculița Andrei este persoană cu grad de dizabilitate sever, fapt confirmat prin certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 325257, anexat de către apărător la cererea de apel, potrivit căruia Niculița Andrei are grad sever de dizabilitate fără termen, din cauza afecțiunii din copilărie, și are capacitatea de muncă păstrată la nivel de 20%, circumstanță care urma a fi luată în calcul la individualizarea pedepsei.

Totodată instanța de apel a susținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe, care a constatat în mod justificat imposibilitatea aplicării în privința inculpatului Niculița Andrei a prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, instanța de apel, rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre în partea stabilirii pedepsei inculpatului Niculița Andrei, a aplicat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod penal, calculând noile limite ale pedepsei penale aplicabile speței: pentru art. 151 alin. (1) Cod penal, închisoare de la 3 ani 4 luni până la 6 ani 8 luni; pentru art. 163 alin. (2) lit. b) Cod penal, închisoare de la 3 luni până la 2 ani 8 luni.

În continuare instanța de apel a reținut că potrivit art. 16 și 33 Cod penal, infracțiunile prevăzute de art. 151 alin. (1) și art. 163 alin. (2) lit. b) Cod penal, au fost săvârșite de Niculița Andrei prin concurs și fac parte din categoria infracțiunilor mai puțin gravă și gravă.

Reieșind din gravitatea infracțiunilor săvârșite, de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv, anterior s-a aflat în conflict cu legea, recunoașterea vinovăției și lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, instanța de apel ținând cont de scopul pedepsei penale de reeducare socială a inculpatului, i-a stabilit inculpatului Niculița Andrei pedeapsa închisorii pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal pe o durată de 4 ani și pe o durată de 1 an pentru infracțiunea prevăzută de art. 163 alin. (2) lit. b) Cod penal. În temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate pentru fiecare infracțiune în parte, instanța de apel a stabilit inculpatului Niculița Andrei pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu includerea în partea executată a pedepsei perioada aflării inculpatului în stare de arest preventiv de la 14.01.2019 până

la 13.03.2019 și de la 01.12.2020 până la 29.12.2020.

Instanța de apel a constatat că din analiza completă și minuțioasă a personalității inculpatului, dat fiind faptul săvârșirii de către acesta a unor infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei, corectarea și reeducarea inculpatului Niculița Andrei poate avea loc doar în condițiile executării efective integrale a pedepsei, fiind inoportună aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că în speță scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin izolare de societate cu executarea reală a pedepsei în formă de închisoare, însă în noile limite stabilite de instanța de apel.

Prin prisma prevederilor art. 75 Cod penal, instanța de apel a concluzionat că inculpatul Niculița Andrei prezintă pericol pentru societate și izolarea lui este o măsură necesară și echitabilă, iar personalitatea acestuia nu este în măsură de a convinge un observator rezonabil că reeducarea și corectarea acestuia poate fi atinsă prin condamnare cu suspendarea executării pedepsei.

Subsidiar, instanța de apel a constatat, că deși Niculița Andrei se caracterizează pozitiv la locul de trai, în anul 2016 a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 222 alin. (1) Cod penal, procesul penal fiind încetat în legătură cu intervenirea amnistiei, iar în anul 2018 a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) Cod penal, urmărirea penală în acest caz fiind încetată din motivul împăcării părților.

Prin urmare, instanța de apel a evidențiat criteriile generale de individualizare a pedepsei în speță, și anume gravitatea și consecințele infracțiunilor săvârșite de Niculița Andrei, soldate cu decesul părții vătămate Luca Victor, fapt ce justifică executarea reală a pedepsei cu închisoare ca fiind echitabilă și proporțională faptelor imputate.

Cu referire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a concluzionat că prima instanță neîntemeiat a respins demersul procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 17 487,50 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare.

Menționând prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, instanța de apel a precizat că cheltuielile judiciare sunt cheltuieli apărute în cadrul desfășurării procesului penal, fiind necesare pentru efectuarea actelor de procedură, administrarea probelor, conservarea mijloacelor materiale de probă, asistența juridică garantată de stat, precum și orice alte cheltuieli legate de desfășurarea procesului penal.

Instanța de apel a menționat, că pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal sunt suportate cheltuieli care sunt avansate de stat atunci când o cer interesele justiției, or reieșind din principiul prezumției nevinovăției, la această etapă cheltuielile respective nu pot fi puse în sarcina inculpatului decât odată cu stabilirea vinovăției acestuia.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit, că în speță au fost suportate cheltuielile judiciare în sumă de 34.975 lei, avansate de stat pentru efectuarea

expertizelor judiciare, concluziile cărora sunt expuse în rapoartele de expertiză judiciară: nr. 201913C0007 din 25.02.2019; nr. 201935A0038 din 14.02.2019; nr. 201936S0020 din 12.03.2019; nr. 20190500024 din 15.02.2019.

La adoptarea sentinței în privința inculpatului Niculița Andrei, procurorul a solicitat încasarea de la acesta în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 17 487,50 lei, ce reprezintă $\frac{1}{2}$ din suma cheltuielilor judiciare suportate de stat în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare, după cum în cadrul procesului penal dedus judecării a fost pus sub învinuire și Garanovschi Vasile, recunoscut vinovat și condamnat de Judecătoria Cahul la 16 iulie 2019.

Instanța de apel a reținut, că prevederile art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală condiționează posibilitatea eliberării totale sau parțiale a condamnatului de plata cheltuielilor judiciare, în cazul de insolvabilitate a acestuia sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Prin urmare, instanța de apel a constatat, că nu au fost prezentate probe care ar indica la existența temeiurilor de eliberare totală sau parțială de la plata cheltuielilor judiciare, or prezența gradului de dizabilitate al inculpatului Niculița Andrei, cât și lipsa unui loc de muncă, în sensul legii nu constituie temei de eliberare a acestuia de la plata cheltuielilor judiciare.

Instanța de apel a stabilit, că apărarea a invocat imposibilitatea achitării cheltuielilor judiciare de către inculpat din motiv că acesta are unica sursă de venit sub formă de pensie lunară de dizabilitate în mărime de 1900 lei și starea materială a acestuia din acest punct de vedere este precară. Aceste argumente fiind respinse din motiv că plata pensiei respective nu poate fi suspendată de producerea efectelor juridice ale sentinței adoptate.

Prin urmare, instanța de apel a reținut, că obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, astfel, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

Astfel, instanța de apel a concluzionat, că suma de 17 487,50 lei, ce reprezintă $\frac{1}{2}$ din costul expertizelor judiciare efectuate, urmează a fi încasată de la inculpatul Niculița Andrei în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare, nefiind constatate temeiuri pentru eliberarea de plata acestora.

Cu referire la anunțarea în căutare a inculpatului, instanța de apel a reținut, că prima instanță neîntemeiat l-a anunțat în căutare pe inculpat în vederea punerii în executare a sentinței, or această chestiune se soluționează prin încheiere în baza altor norme procedurale și nu se regăsește la art. 385 Cod de procedură penală. Dar, ținând cont că decizia instanței de apel se pune în executare de la pronunțare, instanța de apel a considerat drept decăzută necesitatea corectării acestei erori.

6. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, cu menținerea sentinței primei instanțe în această parte.

În motivarea recursului procurorul indică, că pedeapsa penală stabilită de instanța de apel este prea blândă, instanța de apel nu a ținut cont de modalitatea de săvârșire a infracțiunilor de către inculpat și anume că acesta având scopul de a-i cauza suferințe fizice și vătămări corporale părții vătămate, i-a aplicat lovituri cu pumnul și cu o țeavă metalică în regiunea capului și peste alte părți ale corpului. Astfel, consideră că argumentele expuse în susținerea soluției adoptate nu corespund principiului individualizării pedepsei.

Procurorul menționează, că la individualizarea pedepsei, prima instanță corect a concluzionat că inculpatul Niculița Andrei se caracterizează negativ și anume că acesta anterior s-a aflat în conflict cu legea, deși conform revendicării, anterior nu a fost tras la răspundere penală și potrivit caracteristicii de la locul de trai acesta se caracterizează pozitiv.

Subsidiar, procurorul susține, că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că potrivit sentinței Judecătorei Cahul (sediul Central) din 02 decembrie 2016 cauza penală de învinuire a lui Niculița Andrei, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 222 alin. (1) Cod penal, a fost încetată în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar la data de 29 iunie 2018 procesul penal în care acesta a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, a fost încetat din motivul împăcării părților.

Or, recunoașterea vinovăției de către inculpatul Niculița Andrei și solicitarea examinării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, nu demonstrează că acesta s-a corectat și conștientizează gravitatea infracțiunilor în săvârșirea cărora este învinuit.

Cu referire la personalitatea inculpatului, mai menționează și faptul, că Niculița Andrei se află la evidența medicului psihiatru cu diagnoza „xxxxx”, iar potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 201936S0020 din 12 martie 2019 „După săvârșirea infracțiunii ce i se impută, Niculița Andrei nu are o tulburare nervoasă temporară și nu s-a îmbolnăvit de o boală mintală cronică, prezintă dg: „xxxxx” conform stării psihice are capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și le poate dirija, deci poate acționa cu discernământ”.

Prin urmare, acuzarea a considerat că prima instanța întemeiat i-a stabilit inculpatului Niculița Andrei o pedeapsă definitivă de 7 ani închisoare, iar instanța de apel, micșorându-i substanțial pedeapsa inculpatului, a reținut doar faptul că inculpatul este o persoană cu grad de dizabilitate sever, iar circumstanțe agravante și atenuante nu s-au stabilit.

7. Avocatul Gîrneț Zinaida în numele inculpatului Niculița Andrei, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor instanțelor de fond și a încheierii

instanței de apel din 21 octombrie 2020 cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului apărarea indică, că instanța de apel neîntemeiat a respins solicitarea privind dispunerea efectuării expertizei psihiatrico-psihologice, menționând că Niculița Andrei se află la evidența medicului psihiatru cu diagnoza xxxxx, starea sănătății acestuia s-a agravat, iar de la efectuarea pe caz a expertizei psihiatrice s-a scurs un termen mai mult de un an, timp în care starea sănătății lui Niculița Andrei impune necesitatea verificării prezenței bolilor psihice care îl pot lipsi de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile sau inacțiunile sale sau de a le dirija precum și necesitatea aplicării după caz a măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Sustine, că instanțele de fond eronat au stabilit în calitate de pedeapsă pedeapsa cu închisoarea cu executare, or reieșind din circumstanțele cauzei, starea sănătății inculpatului Niculița Andrei și personalitatea acestuia, corijarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Consideră apărarea, că instanța de apel neîntemeiat a admis demersul procurorului privind încasarea de la inculpatul Niculița Andrei a cheltuielilor de judecată în sumă de 17 487,50 lei, ce reprezintă $\frac{1}{2}$ din suma cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor dispuse în prezenta cauză, or expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor prevăzute de art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

Mai indică, că în situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul statului, or efectuarea expertizelor a avut scopul acumulării probatoriului pentru administrarea cauzei și cheltuielile pentru acestea nu pot fi puse pe seama inculpatului.

În acest context, indică că instanțele de fond nu au ținut cont de gradul de dizabilitate a lui Niculița Andrei, că are capacitatea de muncă de 20%, este beneficiar al pensiei de invaliditate, nu deține mijloace financiare suficiente pentru tratament și întreținerea sa, fiind în incapacitate de plată a cheltuielilor judiciare.

8. Judecând recursurile ordinare pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse, ca inadmisibile, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

8.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către partea acuzării, Colegiul penal lărgit atestă, că procurorul invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și în cazul când 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Având în vedere argumentele recursului, Colegiul penal lărgit atestă că acuzatorul de stat critică decizia instanței de apel din considerentele că, în opinia sa, aceasta a adoptat o soluție nemotivată în partea stabilirii pedepsei, greșit a individualizat pedepsele și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă definitivă prea blândă.

Cu referire la criticile invocate de procuror precum că, instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal lărgit atestă, că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel corect a stabilit măsura și mărimea pedepsei în privința inculpatului, a luat în considerație faptul, că Niculiță Andrei și-a recunoscut vina și se căiește sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit consideră, că la individualizarea pedepsei instanța de apel just a reținut lipsa circumstanțelor agravante și atenuante, a luat în calcul faptul că inculpatul Niculiță Andrei este o persoană cu grad sever de dizabilitate fără termen din cauza afecțiunii din copilărie, are capacitatea de muncă păstrată la nivel de 20 %, anterior s-a aflat în conflict cu legea, se află la evidența medicului psihiatru cu diagnoza „xxxxx”, conform stării psihice poate acționa cu discernământ, iar conform Raportului de expertiză judiciară psihiatrico-legală nr. 201936S0020 din 12.03.2019, în cazul detenției lui Niculiță Andrei i se recomandă la necesitate evidența psihiatrului din penitenciar.

Astfel, analizând în ansamblu totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul întregului proces penal, Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de apel corect a concluzionat, că stabilirea unei pedepse penale la limita maximă a sancțiunii prevăzute de lege atât pentru un infractor care a săvârșit fapta cu circumstanțe agravante, cât și pentru cel care a săvârșit fapta în lipsa lor se prezintă a fi inecheitabilă.

În acest sens, Colegiul penal lărgit nu a constatat careva temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea soluției instanței de apel, fiind solidară cu concluziile formulate de această instanță.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel corect a individualizat și i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu legea penală, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 78 Cod penal și 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în acest sens.

8.2. Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Gîrneț Zinaida în numele inculpatului Niculița Andrei, Colegiul penal lărgit atestă, că apărarea invocă în calitate de temei pentru casarea deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Reieșind din esența criticilor invocate în recurs, Colegiul penal atestă că apărarea invocă în calitate de eroare de drept faptul, că instanța de apel eronat a respins solicitarea apărării privind efectuarea expertizei psihiatrico-psihologice, i-a stabilit inculpatului pedeapsa cu închisoare cu executare, deși, în opinia sa, în speță în privința inculpatului urmau a fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, precum și greșit a concluzionat asupra necesității încasării din contul inculpatului aflat în incapacitate de plată a cheltuielilor judiciare, motive care se subscriu temeiurilor de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, din care considerent instanța de recurs se va expune și în privința acestor temeiuri.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocate de către recurent, și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, Colegiul lărgit relevă, că instanța de apel, respectând prevederile art. 414 Cod de procedură penală, judecând apelurile declarate, a verificat minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, fiind cercetate suplimentar probele administrate de prima instanță, astfel ajungând la concluzia corectă enunțată supra, expusă la pct. 5 al prezentei decizii, și pe larg motivată în pct. 5.1.

Cu referire la argumentele apărării privind necesitatea efectuării expertizei psihiatrico-psihologice, Colegiul penal lărgit atestă, că avocatul Gîrneț Zinaida a invocat că Niculița Andrei nu s-a prezentat la pronunțarea deciziei, deoarece a suferit o criză și a fost internat la tratament în Spitalul Clinic de Psihiatrie pe un termen de 30 zile, iar pentru a stabili dacă inculpatul este pasibil executării pedepsei în penitenciar sau la tratament urmează a fi dispusă efectuarea expertizei respective. Apărarea a concretizat în instanța de apel, că inculpatul a fost internat la cerere, iar eliberarea concluziei medicale sau diagnozei stabilite i-a fost refuzată pe motiv că sunt date cu caracter personal, așadar nu poate fi prezentată instanței de judecată.

Cu referire la aceste argumente ale apărării Colegiul penal lărgit reține, că art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală prevede: *expertiza judiciară se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sînt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei judiciare. Dispunerea expertizei judiciare se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală, procuror sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală sau procuror.*

Conform art. 143 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, *expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea stării psihice și fizice a bănuțului, învinuțului, inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal.*

Contrar argumentelor avocatului Gîrneț Zinaida, Colegiul penal lărgit atestă, că potrivit concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 201936S0020 din 12.03.2019, inculpatul Niculița Andrei nu suferă de maladie psihică cronică, la momentul săvârșirii infracțiunii cât și după, nu suferea și nu s-a îmbolnăvit de o boală mentală cronică, conform stării psihice poate acționa cu discernământ, internarea acestuia în spitalul de psihiatrie nu este necesară, în caz de detenție i se recomandă la necesitate evidența psihiatrului în penitenciar.

Instanța de recurs consideră că instanța de apel, reieșind din concluziile medicilor specialiști în domeniu, expusă în raportul de expertiză sus-indicat, în mod întemeiat a acceptat opiniile acestora, apreciind faptul că diagnosticul inculpatului „xxxxx reprezintă o afecțiune din copilărie, o dizabilitate xxxxx”, în acest sens în susținere vine și Declarația drepturilor deficientului mintal adoptată de Adunarea Generală ONU la 20 decembrie 1971, care prevede că „xxxxx trebuie să fie considerat ca persoană și nu ca bolnav”.

De asemenea Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel, soluționând necesitatea efectuării expertizei psihiatrico-psihologice solicitate de către apărare, corect a indicat asupra faptului, că în ședința instanței de

apel inculpatul a relatat despre motivul internării în spital, perioada internării, a răspuns suficient de clar la întrebări, ceea ce a permis instanței să concluzioneze că nu se atestă nici o probă sau indiciu aparent că starea de sănătate a inculpatului Niculița Andrei s-ar fi înrăutățit în raport cu perioada anterioară în care acesta a fost expertizat.

În acest sens, Colegiul penal lărgit nu a constatat careva temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea soluției instanței de apel privind respingerea solicitării avocatului Gârneț Zinaida cu privire la dispunerea expertizei judiciare complexe psihiatrică-pedagogică în privința inculpatului Niculița Andrei, fiind solidară cu concluziile formulate de această instanță prin Încheierea din 29 decembrie 2020 (f.d. 177-179, vol. II).

Cu referire la argumentul apărării privind neaplicarea față de inculpat a suspendării condiționate a executării pedepsei, în contextul celor expuse în pct. 5.1 și 8.1 al prezentei decizii, Colegiul penal lărgit reiterează că, la stabilirea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța de apel nu a comis erori de drept, pedeapsa închisorii aplicată inculpatului și izolarea acestuia fiind una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

Referitor la încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, Colegiul penal lărgit reține prevederile art. 229 alin. (1) - (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Colegiul penal lărgit consideră, că în acord cu cele stipulate de legea procesuală penală, în prezenta cauză instanța de apel a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate de legislator, corect interpretând și aplicând prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală și indicând motivele corespunzătoare, ce au dus la adoptarea soluției de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat în beneficiul statului.

Contrar argumentelor avocatului Gârneț Zinaida în numele inculpatului Niculița Andrei, Colegiul penal lărgit reține că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, inculpatul Niculița Andrei a fost de acord să suporte aceste cheltuieli, declarând că are nevoie de un termen mai lung deoarece este beneficiar al pensiei în sumă de 1944 lei, bani care îi depozitează la bancă.

Astfel, din conținutul deciziei instanței de apel, rezultă cert motivele pentru care cheltuielile judiciare au fost încasate de la inculpat în beneficiul

statului, instanța de apel respectând și prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzatorului de stat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5.1 din prezenta decizie, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin.

În concluzie, Colegiul penal lărgit statuează că în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei).

Având în vedere cele relatate, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune respingerea ca inadmisibile a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, și de către avocatul Gîrneț Zinaida în numele inculpatului Niculița Andrei.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, și de către avocatul Gîrneț Zinaida în numele inculpatului Niculița Andrei, cu menținerea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 decembrie 2020, în cauza penală în privința lui ***Niculița Andrei xxxxx***.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 ianuarie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Diaconu Iurie

Țurcan Anatolie

Stratulat Galina

Bejenaru Iurie